

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/104/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3125205661
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2025:3125205661.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Stanislavy Kollárovej v spore žalobcu Slovak Estate s.r.o., IČO: 50 050 907, so sídlom Tallerova 4, 811 02 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, zastúpeného: Advokátska kancelária VASIL & partners, s.r.o., IČO: 47 240 482, so sídlom Kupeckého 320/33, 040 01 Košice - mestská časť Juh, proti žalovanej A. B., zastúpenej Slovenským pozemkovým fondom, IČO: 17 335 345, so sídlom Búdková 36, 817 15 Bratislava, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 30. júla 2025, č.k. 71C/26/2025-43, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej zastúpenej Slovenským pozemkovým fondom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie konanie, ktorým sa žalobca domáhal zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva, zastavil. Žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 161 ods. 1, 2, § 61, § 62 CSP. Súd prvej inštancie po preskúmaní, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť vo veci, mal za preukázané, že žalovaná zomrela dňa XX.XX.XXXX pred podaním predmetnej žaloby na súd, t.j. žalovaná nemá procesnú subjektivitu a teda ide o podmienku, ktorú nemožno odstrániť. Predmetné údaje mal ozrejmené z priloženého výpisu listu vlastníctva z katastra nehnuteľností, ktoré údaje sa považujú za hodnoverné, kým sa nepreukáže opak. Z uvedeného vyvodil, že žalobca mal v tomto prípade označiť na strane žalovanej právnych nástupcov (dedičov) zomrelej žalovanej. O trovách konania rozhodol podľa § 256 ods. 1 CSP s odôvodnením, že žalobca zavinil zastavenie konania, pretože v žalobe označil subjekt žalovanej, ktorý už v čase podania žaloby nemal procesnú subjektivitu a teda náhrada trov konania prislúcha protistrane – žalovanej. Vzhľadom k tomu, že žalovaná si trovy konania reálne uplatniť nemohla, nárok na náhradu trov konania jej nepriznal.

2. Proti uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý uplatnil odvolacie dôvody v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. d/, f/, h/ CSP (konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nesprávne skutkové a právne závery). Navrhol, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zrušil (majúc na zreteli zmenu napadnutého uznesenia) a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Dôvodil, že pri podaní žaloby vychádzal z toho, že žalovaná je evidovaná aj na príslušnom liste vlastníctva ako neznámy vlastník a priamo na príslušnom liste vlastníctva je evidovaná správa SPF. Poukazoval na judikatúru Najvyššieho súdu SR s tým, že táto zhodne hovorí, že je potrebné za neznámeho vlastníka považovať aj osobu, ktorá už nežije, s odkazom na uznesenie NS SR sp. zn. 8Cdo/31/2018, 6Cdo/11/2016, 2Cdo/75/2020, z ktorých rozhodnutí citoval v odôvodnení odvolania. Poukázal taktiež na rozhodovaciu prax krajských súdov

s poukazom na rozhodnutie KS v Trenčíne sp. zn. 5Co/87/2020, KS v Nitre sp. zn. 25Co/94/2022, KS v Košiciach sp. zn. 8Co/74/2024. Uviedol, že z uvedenej judikatúry práve vyplýva, že v prípade, ak je na liste vlastníctva daná správa SPF, žalobca nemá akúkoľvek zákonnú povinnosť hľadať a identifikovať právnych nástupcov žalovaných, či zisťovať o týchto žalovaných ďalšie identifikačné údaje. Práve inštitút neznámych vlastníkov bol zákonodarcom prijatý z dôvodu, aby došlo k náprave „roztrúsených“ vlastníckych vzťahov a možnosti zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva aj v prípade, ak sú spoluvlastníkmi nehnuteľností neznámi spoluvlastníci, ktorých nie je možné spoľahlivo identifikovať, ako je tomu aj v predmetnom prípade. Inštitút neznámych spoluvlastníkov sa pritom bezpochyby má aplikovať aj na neznámych spoluvlastníkov, u ktorých je dôvodné predpokladať, že vzhľadom na rok narodenia zomreli, prípadne u ktorých je zrejme z príslušného listu vlastníctva, že zomreli. Rozhodnutie súdu prvej inštancie o zastavení konania proti žalovanej tak považuje žalobca za arbitrárne a nedostatočne odôvodnené, v rozpore s judikatúrou, čo podľa názoru žalobcu nemôže požívať právnu ochranu.

3. Označený zástupca žalovanej v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol potvrdenie napadnutého uznesenia. Konštatoval, že ako vyplýva z odôvodnenia uznesenia, konajúci súd preskúmal, či sú splnené podmienky konania, za ktorých môže konať a rozhodnúť vo veci, pričom mal za preukázané, že žalovaná dňa XX.XX.XXXX zomrela pred podaním predmetnej žaloby na súd, t.j. nemá procesnú subjektivitu a teda ide o podmienku, ktorú nemožno odstrániť. V nadväznosti na vyššie uvedené uviedol, že Slovenský pozemkový fond vo svojom vyjadrení k žalobe zo dňa 02.07.2025 poukázal na skutočnosť, že žalovaná zomrela pred podaním žaloby na súd, na základe čoho možno konštatovať, že žalovaná, ako ju označil žalobca, nemá spôsobilosť na práva a povinnosti a s nedostatkom takejto spôsobilosti je spojený nedostatok procesnej subjektivity. Uvedený procesný nedostatok zabraňuje súdu vo veci konať a rozhodnúť a ako vyplýva z ust. § 62 CSP, ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

4. Žalobca v podanej replike naďalej zotrvával na tom, že súd prvej inštancie nemal konanie zastaviť z dôvodov, že žalobca pri podaní žaloby vychádzal z dôvery v platnosť a správnosť katastrálnej evidencie vedenej štátom. Opakovane poukazoval na to, že na príslušnom liste vlastníctva je ako vlastníč zapísaná žalovaná, ktorá je súčasne označená ako neznámy vlastníč, pričom priamo na tom istom liste vlastníctva je zapísaná správa Slovenského pozemkového fondu ako správcu majetku neznámych vlastníčkov. Žalobca preto vychádzal z predpokladu, že štátom vedené údaje o vlastníctve sú správne a záväzné. K otázke právneho postavenia „neznámeho vlastníka“ uviedol, že za neznámeho vlastníka je potrebné považovať aj osobu, ktorá už nežije, pokiaľ je v katastri stále evidovaná ako vlastníč a v jej mene koná SPF. K druhovo-typovému označeniu účastníka konania opakovane poukazoval na uznesenie NS SR sp. zn. 6Cdo/11/2016, v súlade s ktorým je všeobecne známe (notorické), že mŕtva fyzická osoba nemá spôsobilosť mať práva a povinnosti. Riešením tohto procesného problému je však práve označenie účastníka druhovým pomenovaním – napríklad „Neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného pozemkovoknižného vlastníka menom..., zastúpený Slovenským pozemkovým fondom“. Mal za to, že ak je na liste vlastníctva uvedená správa SPF, žalobca nemá žiadnu zákonnú povinnosť hľadať či zisťovať právnych nástupcov, ich osobné údaje alebo miesto pobytu. Naopak – úlohou súdu je v rámci konania podľa potreby vyzvať SPF na súčinnosť, neprenášať bremeno dokazovania na žalobcu, ktorý sa oprávnenne spolieha na štátom vedený register. K procesnému postupu súdu prvej inštancie naďalej zotrvával na tom, že rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým bolo konanie proti žalovanej zastavené, považuje za arbitrárne, nedostatočne odôvodnené a v priamom rozpore s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Vzhľadom na vyššie uvedené zdôraznil, že žalobca konal v dôvere k štátom vedeným údajom v katastri nehnuteľností, žalovanú správne označil ako neznámeho vlastníka zastúpeného SPF, nemal zákonnú povinnosť skúmať, či evidovaná osoba ešte žije, alebo zisťovať jej právnych nástupcov, a preto neboli splnené podmienky na zastavenie konania proti žalovanej.

5. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

6. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX pre k.ú. C., s tým, že ako žalovanú označil A. B., zastúpenú Slovenským pozemkovým fondom. Z výpisu z LV č. XXXX vyplýva, že žalovaná

je označená ako A. B. (D. D., zomr. XX.XX.XXXX) s titulom nadobudnutia: Z 1260/2010 – 1/2010/ROEP – VZ 57/2010, PK V 2886, B4, čd.5021/1936, kúpnopredajná zmluva.

7. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením konanie zastavil s poukazom na ust. § 62 CSP z dôvodu, že z priloženého výpisu listu vlastníctva z katastra nehnuteľností mal za preukázané, že žalovaná zomrela dňa XX.XX.XXXX, teda ešte pred podaním predmetnej žaloby na súd. Pokiaľ v čase začatia súdneho konania nežila, nemala tak procesnú subjektivitu v zmysle § 61 CSP.

8. Podľa § 61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

9. Podľa § 7 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením. Túto spôsobilosť má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé. Smrťou táto spôsobilosť zanikne. Ak smrť nemožno preukázať predpísaným spôsobom, súd fyzickú osobu vyhlási za mŕtvu, ak zistí jeho smrť inak. Za mŕtveho súd vyhlási aj nezvestnú fyzickú osobu, ak so zreteľom na všetky okolnosti možno usúdiť, že už nežije.

10. Podľa § 62 CSP, ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

11. Procesná subjektivita predstavuje takú procesnú podmienku, ktorej neexistencia tvorí spravidla neodstrániteľnú vadu konania, pričom treba rozlišovať, či strana nemá procesnú subjektivitu od samého začiatku konania, alebo ju v priebehu konania stratí. Ust. § 62 CSP normatívne pokrýva tie situácie, ak strana nedisponuje procesnou subjektivitou od samotného začiatku konania. Ak súd zistí, že strana sporu nedisponuje procesnou subjektivitou v čase začatia konania, indikuje to tzv. neodstrániteľnú vadu konania, ktorej následkom je obligatórne zastavenie konania.

12. V danej veci je bez akýchkoľvek pochybností, že žalovaná zomrela pred začatím tohto súdneho konania, preto súd prvej inštancie bol v zmysle ust. § 62 CSP povinný konanie proti žalovanej zastaviť, nakoľko nemala procesnú subjektivitu v čase začatia konania. Do úvahy neprichádza ani postup podľa § 80 CSP (... ak po začatí konania nastala právna skutočnosť...), ani podľa ust. § 63 CSP (... ak strana zomrie počas konania skôr...). Iný procesný postup v danej veci ako zastavenie konania proti žalovanej nie je prípustný. Na uvedenom nič nemení ani tvrdenie navrhovateľa, že vychádzal z LV, na ktorom je evidovaná správa SPF, nakoľko na predmetnom LV je nepochybne vyznačená skutočnosť, že žalovaná (označená menom, priezviskom, rodným priezviskom, dátumom úmrtia a nie ako mylne uvádza žalobca označená ako neznámy vlastník) zomrela dňa XX.XX.XXXX. Vychádzajúc z verejného registra – katastra nehnuteľností pre žalobcu to nebola žiadna nová informácia, ktorou by pri podaní žaloby nedisponoval. Uvedenú informáciu nezískal žalobca až v priebehu konania, a preto nebol dôvod vytvárať žalobcovi procesný priestor na úpravu okruhu účastníkov konania, ktorá za danej situácie neprichádzala ani do úvahy.

13. Pokiaľ žalobca poukazoval na rozhodovaciu prax o.i. aj tunajšieho krajského súdu sp. zn. 5Co/87/2022, ako aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR o.i. sp. zn. 6Cdo/11/2016 a iné, odvolací súd konštatuje, že uvedené sa na predmetnú vec nevzťahujú. Odvolací súd naopak poukazuje na rozhodnutie tunajšieho krajského súdu sp. zn. 19Co/56/2023, ktoré je aplikovateľné na preskúmanú vec. Pokiaľ žalobca poukazoval aj na v uvedenom rozhodnutí tunajšieho súdu, aj v tejto preskúmanvej veci na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/11/2016 a tvrdil, že súd prvej inštancie sa odklonil od záverov tohto rozhodnutia, odvolací súd uvádza, že závery vyjadrené najvyšším súdom v tomto rozhodnutí žiadnym spôsobom nespochybňuje. Je však potrebné zdôrazniť, že závery najvyššieho súdu sa týkajú udržateľnosti označenia Slovenského pozemkového fondu ako zástupcu evidovaného vlastníka len u vlastníkov pozemkov spadajúcich do rámca ust. § 8 ods. 1 písm. c/ zák. č. 180/1995 Z.z., teda len u tých, o ktorých je nepochybné, že existujú (čo u fyzických osôb znamená, že ešte žijú) a znakom ich neznámosti je neznámosť ich adresy prinášajúca problém komunikácie s takýmito vlastníkmi a na preklopenie tohto problému pripúšťa druhotné pomenovanie označenia účastníka spadajúceho do definície § 8 ods. 1 písm. c/ zák. č. 180/1995 Z.z. ak má byť zastúpený Slovenským pozemkovým fondom. To však nie je prípad danej veci. Najvyšší súd v citovanom rozhodnutí uviedol, že je všeobecne známou skutočnosťou bez potreby dokazovania alebo tiež notoriou, že mŕtva fyzická osoba nemá spôsobilosť mať práva a povinnosti, s nedostatkom takejto spôsobilosti ide ruka v ruke nedostatok spôsobilosti byť účastníkom súdneho konania a ak takáto skutočnosť nastala už pred začatím konania (to je i prípad

danej veci), vadu spočívajúcu v snahe o zapojenie tohto subjektu do súdneho konania nejde napraviť žiadnym spôsobom, súd musí konanie zastaviť. Najvyšší súd zdôraznil, že každý pokus tvrdiť opak by bol pripustením možnosti vykonania súdneho konania a vydania v ňom i vecného rozhodnutia o predmete sporu aj za cenu neexistencie jednej z podmienok konania, či presnejšie pri zaťažení konania neodstrániteľnou prekážkou konania, brániacou jeho ďalšiemu pokračovaniu a takto tiež popretím jedného zo základov, na ktorých stojí civilný proces.

14. Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

15. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 256 ods. 1 CSP tak, že náhradu trov odvolacieho konania, ktorá by patrila žalovanej, jej nepriznal z dôvodu, že táto už nemá procesnú subjektivitu a jej zástupcoví v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

16. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).